

Dyslexiebeleid OVZ 2020

De officiële definitie van dyslexie luidt : "Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of het spellen op woordniveau".

Leerlingen met dyslexie in het voortgezet onderwijs hebben problemen met lezen en/of spellen. Deze problemen doen zich voor in het Nederlands en in de moderne vreemde talen, in het accuraat lezen van teksten bij alle vakken en het snel en accuraat spellen bij schrijfvaardigheid voor alle vakken.

Het OVZ ondersteunt leerlingen met dyslexie door het verstrekken van faciliteiten, ondersteuning door vakdocenten en kortdurende begeleiding door de remedial teacher. De faciliteiten die het OVZ aanbiedt, zijn enerzijds gebaseerd op de resultaten en adviezen uit het onderzoekverslag naar dyslexie, anderzijds in navolging op de toegestane hulpmiddelen bij het centraal eindexamen volgens artikel 55 van het Eindexamenbesluit.

Het OVZ verleent de volgende faciliteiten:

- Extra tijd (20%) of vermindering van vragen en opdrachten bij toetsen
- Vergroot lettertype (Arial 12)
- Gebruik gele leesliniaal
- Aangepaste beoordeling van de spelling (zie bijlage)
- Het lenen van luisterboeken in de mediatheek

Daarnaast is in overleg met docent mogelijk:

- Gebruik regelkaarten
- Het overnemen van aantekeningen of dit opvragen bij docent
- Geen onvoorbereide leesbeurt
- Gebruik van het voorleesprogramma Sprint-Plus bij het maken van toetsen op een schoollaptop (voor leerlingen in mavegebouw verkrijgbaar bij mediatheek, voor leerlingen in KB/BB gebouw verkrijgbaar bij remedial teacher of G. Koopman indien de RT-er er niet is)
- Gebruik maken van eigen laptop in de klas met software zoals Kurzweil, Clareoed en Sprintplus (**geen** eigen laptop bij toetsen)

Tijdens het centraal eindexamen:

- Verlenging van de examentijd met 20% of maximaal 30 minuten bij alle centrale examens
- Mogelijkheid tot voorlezen van ingesproken examens met Daisybestanden. (m.b.v. Amis op de computer). Aanvraag via de examencommissaris vóór 1 november van het examenjaar
- Gebruik van de computer als schrijfgerei
- Gele leesliniaal

Niet toegestaan:

- het gebruik van spelling- of grammaticakaarten
- een digitaal woordenboek

Ondersteuning in de klas

Vakdocent:

- geeft extra instructie
- begeleidt bij lees- en schrijfvaardigheid
- begeleidt en adviseert bij leerstrategieën
- geeft uitleg over de aanpak van toetsen

Ondersteuning door remedial teacher

De remedial teacher begeleidt nieuwe leerlingen met dyslexie ongeveer drie lesuren waarin deze o.a.:

- De dyslexiepas overhandigt
- De faciliteiten uitlegt die school verleent
- Het omgaan met en de aanpak van het huiswerk bespreekt
- Aanpak voor het plannen en leren van toetsen aanbiedt
- Met de leerling bespreekt of hij/zij compenserende hulpmiddelen nodig heeft

De remedial teacher informeert mentor, docent en ouders over eventueel gemaakte afspraken.

Wat als ondanks geboden bovenstaande faciliteiten de leerling uitvalt?

Het kan zijn dat een leerling met dyslexie onvoldoende presteert ondanks de extra faciliteiten en korte begeleiding door de remedial teacher. Er zal in dat geval een aanvraag bij het IZAT worden gedaan voor advies. Dit advies kan uit het volgende bestaan:

- De remedial teacher gaat ondersteuning bieden.
- Waar mogelijk/gewenst en in overleg met de docent de manier van toetsen aanpassen.
- Het IZAT geeft het advies aan ouders om externe hulp in te schakelen

Plichten van de leerling met dyslexie

- Van een leerling met dyslexie wordt een goede werkhouding verwacht en optimale inzet
- Een leerling gaat verantwoordelijk om met de aan hem/haar aangeboden faciliteiten. Bij misbruik wordt de dyslexiepas ingenomen en vervallen de rechten.
- Bij misbruik tijdens schriftelijke overhoringen, repetities, schoolexamens en landelijke examens gelden dezelfde sancties als bij leerlingen zonder dyslexie.

Procedure

Wanneer leerlingen bij de scholengroep aangemeld worden met een dyslexieverklaring uitgegeven door een daarvoor bevoegd deskundige, komen zij op de lijst van leerlingen met dyslexie en krijgen zij een dyslexiepas.

HOE: Via de leerlingenadministratie komen de gegevens en de dyslexieverklaring van deze leerlingen in Magister.

De remedial teacher selecteert i.s.m. de leerlingenadministratie de lijst dyslectische leerlingen uit elke klas en vraagt bij de receptie de dyslexiepasjes aan.

De docenten stellen zich via de lijst op de hoogte van de leerlingen met dyslexie in hun klassen. De docenten verlenen deze leerlingen de in dit beleidsplan opgenomen faciliteiten.

Spellingbeoordeling bij de zaakvakken, kunstvakken en exacte vakken:

- Fouten in de spelling en zwakke formuleringen mogen geen negatieve invloed op de beoordeling hebben als ze geen onderdeel van de toets zijn: wat niet wordt getoetst wordt niet beoordeeld
- Indien een goed antwoord fout is gespeld wordt dit **goed** gerekend
- Als een woord door een foute spelling een andere betekenis krijgt wordt dit wél fout gerekend

Normering dyslexie

Nederlands

1. Bij **schrijfopdrachten** wordt bij alle leerlingen (dyslectisch of niet) eenzelfde maximum voor taalfoutenaftrek gehanteerd. TL, HAVO, VWO maximaal 1 punt en bij BB, KB maximaal een halve punt.
2. Bij overige toetsen, boekverslagen en werkstukken wordt bij alle leerlingen (dyslectisch of niet) 0,1 punt per taalfout afgetrokken met eenzelfde maximum als bij de schrijfopdrachten. Bij TL, HAVO en VWO wordt vanaf de 2^e klas 0,2 punt per fout afgetrokken, eveneens met eenzelfde maximum als bij de schrijfopdrachten.
3. Fouten met betrekking tot letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties worden bij dyslectische leerlingen **niet** fout gerekend (duer i.p.v. deur).
4. Fouten m.b.t. leerbare regels worden **wel** gerekend (dyslectisch of niet):
Bij werkwoordspelling gaat het dan bijvoorbeeld om de goede uitgang: -d, -t, -te(n), -de(n), -tte(n), -dde(n). Bijv: 'hij heeft zijn spier verektd'(i.p.v. verrekt), wordt fout gerekend. 'Hij heeft zijn spier verekt' (i.p.v. verrekt) wordt **niet** fout gerekend (zie punt vier).
Ook fouten m.b.t. (mede)klinkerverdubbeling worden gerekend (kopen i.p.v. kopen, verekt i.p.v. verrekt) omdat het hierbij ook om een leerbare regel gaat.
5. Het gebruik van overbodige -n wordt bij dyslectische leerlingen slechts één keer fout gerekend (een groten jongen/ een voorspelbare uitslag i.p.v. een grote jongen/ een voorspelbare uitslag).
6. Binnen het jaarprogramma is spelling slechts een onderdeel van het vak Nederlands, dus een dyslectische leerling kan dit onderdeel compenseren met andere onderdelen.
7. Wanneer leerlingen werk inleveren dat op de computer is gemaakt, worden fouten die m.b.v. de spellingcontrole verbeterd kunnen worden, fout gerekend.

Normering dyslexie

Engels

1. Als een woord door een dyslectische leerling fonetisch correct wordt geschreven, wordt dit goed gerekend. Dit met uitzondering van leerbare grammaticale fouten (verschil tussen de werkwoordsvorm *were* en het vraagwoord *where*).
2. Fouten met betrekking tot letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties worden bij dyslectische leerlingen niet fout gerekend (huose i.p.v. house).
3. Binnen het jaarprogramma is spelling slechts een onderdeel van het vak Engels, dus een dyslectische leerling kan dit onderdeel compenseren met andere onderdelen.
(een mogelijkheid zou ook kunnen zijn de weging van de onderdelen spelling en spreekvaardigheid aan te passen)
4. Bovenstaande regels gelden niet wanneer een woord door een (fonetisch) verkeerde spelling en/of letterverdraaiingen een andere betekenis krijgt.
5. Wanneer leerlingen werk inleveren dat op de computer is gemaakt, worden fouten die m.b.v. de spellingcontrole verbeterd kunnen worden, fout gerekend.

Spelfouten in het Nederlands bij vertalingen uit een MVT worden NIET in rekening gebracht!!!

Normering dyslexie

Duits

1. Als een woord door een dyslectische leerling fonetisch correct wordt geschreven, wordt dit **goed** gerekend. Dit met uitzondering van leerbare (grammaticale) fouten (einsundzwanzig i.p.v. einundzwanzig; who i.p.v. wo).
2. Hoort een ongebruikte Umlaut bij een woord dan is dat een halve fout, gaat het om leerbare grammatica, dan is dat een hele fout (dunn i.p.v. dünn is een halve fout, evenals er erklart i.p.v. er erklärt. Er fahrt i.p.v. er fährt is evenwel een hele fout). Uiteraard mag het ook hier om een fonetische schrijfwijze gaan (er feehrt/ er veert wordt bij dyslectische leerlingen goed gerekend).
3. Fouten met betrekking tot letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties worden bij dyslectische leerlingen **niet** fout gerekend (Truam i.p.v. Traum)
4. Fouten met betrekking tot (mede)klinkerverdubbeling worden bij dyslectische leerlingen **niet** gerekend (Monaat/ Monnat i.p.v. Monat).
5. Het niet gebruiken van hoofdletters wordt bij alle leerlingen (dyslectisch of niet) fout gerekend.
6. Bovenstaande regels gelden niet wanneer een woord door een (fonetisch) verkeerde spelling en/of letterverdraaiingen een andere betekenis krijgt.
7. Wanneer leerlingen werk inleveren dat op de computer is gemaakt, worden fouten die m.b.v. de spellingcontrole verbeterd kunnen worden, fout gerekend.

Spelfouten in het Nederlands bij vertalingen uit een MVT worden NIET in rekening gebracht!!!

